

Απαντήσεις

A1.

- ΛΕΠΤΗ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: «Τον Πόντιο, ας πούμε... του κορμιού του μονάχα».
- ΣΧΟΛΙΟ: «Κάπως αλλιώτικοι μοιάζουν μακριά βε άλλα περιβάλλοντα συναντημένοι».
(«Οι εμπληρατίες των γραφείων... πολύ αρχαί, νομίζω»)
- ΑΝΕΠΙΤΗΔΕΥΤΗ ΓΡΑΦΗ: «Στέκομαι και κοιτάζω τα παιδιά· παίζουνε μπάλα. Κάθομαι στο οριζόμενο καφενείο· βε λίγο θα σχολάσουν και θ' αρχίσουν να καταφτάνουν οι μεγάλοι».

B1

- Η περιγραφή του συγγραφέα στο χώρο της Θεσσαλονίκης:
 - α) «Οι περισσότερα γεννηθήσαν δ' αυτή την πόλη, όπως κι εγώ». Αποκαλύπτεται έμμεσα από το συγγραφέα ότι ο χώρος του διηγήματος είναι η Θεσσαλονίκη. Παιδί και ο ίδιος προέρχων της Ανατολικής Θράκης γεννηθήσε και μέγαλωσε στη Θεσσαλονίκη. Δεν τον ενδιαφέρει ο οποιοσδήποτε κατοικημένος χώρος αλλά εκείνος μόνον εκείνος που είναι δεμένος με

την προσωπική του ζωή. Άλλωστε, και ο ίδιος είχε τονίσει ότι τη Θεσσαλονίκη φανταζόταν ως σκηνικό στα διηγήματά του.

β) «Γυρνώ μες στους πρόσφυγικούς συνοικισμούς με δυνατή ευχαρίστηση». Η φράση αυτή που έδωσε και τον τίτλο στο ημερολόγιό του αναφέρεται στους πρόσφυγικούς συνοικισμούς που ιδρύθηκαν στη Θεσσαλονίκη από την ΕΑΠ (Επιτροπή Αποματαστάσεως Προσφύγων). Η ΕΑΠ το 1923 με πρωτοβουλία της Κ.Τ.Ε. ανέλαβε να εφασφαλίζει στους πρόσφυγες στέγη. Επιδίωξε ώστε οι πρόσφυγες που προέρχονταν από την ίδια περιοχή να εγκατασταθούν μαζί στο ελληνικό έδαφος. Σε αυτό οφείλονται τα ταχυνομία Νέα Μουδανιά, Νέο Κορδελιό κ.α. Όμως, οι περισσότερες εγκαταστάσεις περιλάμβαναν πρόσφυγες διαφορετικής προέλευσης, όπως και στο διήγημά μας.

• Η περιγραφή του συγγραφέα στο χρόνο της Θεσσαλονίκης:

α) «Στέκομαι και κοιτάζω τα παιδιά που παίζουνε μπάλα...». Τα παιδιά που παίζουνε μπάλα μας οδηγούν στην αρχή της δεκαετίας του '30, όταν στη Θεσσαλονίκη υπήρχαν - ιδιαίτερα στους χώρους που είχαν εγκατασταθεί οι προ-

εφυγες - αλάνες και δεν είχε εισβάλει ο θλι-
βερός "πολιτισμός του τσιφέντου!"

«Συμματοικώ με ανθρώπους ... ηροφαίεις πο-
λιτισμού για να διευκολύνονται οι αταξίες.» Ε-
δώ περιγράφεται η περίοδος που ο βιομηχα-
νικός πολιτισμός έχει εισβάλει στη θεσσαλονί-
κη. Σε αντίθεση με τους συνουκισμούς των
προσφύγων σε αυτή την πλευρά της πόλης που
δίνεται στο χωρίο κυριαρχεί ο ενοικιαστικός ρυθ-
μός ζωής που βιστώνει την ανθρωπιά, προκα-
λεί την ανθρωπομόνηση, την εβωστρέφεια, τη
χρωμετηρήμένη βιλαβία και την ηθική διαφθορά!

Β2α

- α → Μεταφορά (6)
- β → Αδύνατο (7)
- γ → Υπερβατό (4)
- δ → Παρομοίωση (2)
- ε → Αντίθεση (3)

Περιβέβουν: • Χιαστί
• Προβωροποίηση

B26

ΑΦΗΓΗΤΗΣ

Ο αφηγητής είναι ο ομοδομητικός, καθώς μας παρουσιάζει πρωτοηρώωηα προσωπικές βιέψεις και βιώματα. Επι της ανάλυσης και αφή- μηση αποτελεί μια σειρά βιέσεων, βιαι- βδημάτων και βιερμών της κυρίαρχης α- φηγηματικής φωνής (ο αφηγητής είναι η κυ- ρίαρχη ατομική βιειδση). Έχουμε δηλαδή έναν διαρκή εσωτερικό μονόλογο του αφηγη- τή που απηχεί τις βιέψεις του ίδιου του βι- γραφέα. Έτσι, ο αφηγητής είναι διαρκώς πα- ρών στα γεγονότα και αναγνωρισίμος, ο λό- γος του έχει τη βαρύτητα της προσωπικής μαρτυρίας και το έργο κερδίζει σε αφεβότη- τα και δραματικότητα (Στέκομαι και κοιτά- ζω, κιάθομαι, Γυρνώ μες στους προσβυτικούς βινοικισμούς, κάθε φορά που φεύγω από κει, Μέγα στους γένους και στα γένα γραμματα γω).

ΕΣΤΙΑΣΗ

Η εστίαση είναι εσωτερική, καθώς στα πλαίσια του εσωτερικού μονολόγου δε θα ήταν νοση ή μηδενική εστίαση, που θα δημιουργούσε έ- ναν παροχνηώστη αφηγητή. Είναι, επίσης, μονο- εστιαση - μονομερής, καθώς τα πάντα δίνονται



από την οπτική γωνία του αφηγητή, ο οποίος
μας παρουσιάζει (και γεγονότα), αλλά κυρίως κέ-
ψεις και συναισθήματα γι' αυτά. Ο λόγος αποκτά
προσωπική μαρτυρία, αμεσότητα, δραματικότητα.

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ
ΑΡΓΥΡΗ ΣΙΡΔΑΡΗ

Γ.1.α

Για τον αφηγητή το "αίμα" είναι για εσωτερική φωνή, η φωνή των προγόνων. Τα κοινά με τους πρόθυτους πολιτικούς βίαια, η υγιή καταγωγή αλλά και ο κοινός βαδανισμός του γερμανικού μιλάνε μέσα του και του ακούν μια ελπίη "το αίμα μου από εκεί μονάχα τραβάν". που μεταφράζεται σε νοσταλγία για την πατρίδα και επιθυμία να επιστρέψει β' αυτήν. Γι' αυτό είναι πρόθυμος να απαρνηθεί τον τόπον όπου γεννήθηκε, αφού δει τον ένωσε ποτέ δικό του, δει τον έκανε πατρίδα του (τη Θεσσαλονίκη) Μαρίνο, για να πει, εκφράζει το επιχείρημα ότι ο άνθρωπος δει αποτηρείται μόνο απ' την υγιή του υπόστασις αλλά και απ' την ψυχο-πνευματική (εκτός κι αν είναι αφηθινό πως ο άνθρωπος... είμαι οικό δω). Αν όντως υπήρχε μόνο η πρώτη τότε κι αυτός θα είχε πατρίδα του τη Θεσσαλονίκη, αλλά τότε δε θα εζηγείτο η λαχτάρα του να επιστρέψει στην Ανατολική Θράκη. Διυπόστατη, λοιπόν, η φύση του ανθρώπου, κι αυτή η αλλη, η ψυχοπνευματική του υπόστασις είναι που τον βρώχει να ζυρίβει στην πατριή η.

Γ.Β.

Στο απόσπασμα ο λόγος του συγγραφέα τείνει να πάρει τη μορφή δοκιμίου, καθώς διχεται το θέμα της απομόνωσης του ανθρώπου, η αποξένωση, η αλλοτρίωση, η φθορά που επικρατεί στη σύγχρονη μεγαλούπολη. Επιχειρώντας για καταγραφή της έλλειψης επικοινωνίας και των επιδερμικών σχέσεων στη μεγαλούπολη, ο συγγραφέας φαίνεται να μην είναι δημένος με τους άλλους, να μην υπάρχει επαφή, να μην είναι δεμένος ούτε με τα πράγματα. Τα πράγματα μένουν στα οποία στη είναι ζένα και αυτά. Ως προβαλλόμενο αίτιο της απομόνωσης των ανθρώπων ο συγγραφέας υπαινίσσεται την τυμπημασιότητα (θα να'ναι τίποτε κακοποιό), ενώ ο ίδιος δίνει τη δική του ερμηνεία: «Πονηρά πράγματα βέβαια προφάσεις πολιτικού για να διευκολύνονται οι αταξίες (ενν. ηθικές). Ο σύγχρονος πολιτισμός, λοιπόν, χαρακτηρίζεται από αδιαφορία, από ενοικιαστικό ρυθμό, έλλειψη ομορφιάς. Ο σύγχρονος άνθρωπος φοβάται το συνάνθρωπο και κρύβεται στην ανωνυμία του πλήθους. Όλα αυτά έρχονται βε αντίθετα με την αγνότητα, την τελειότητα, την κοινωνικότητα και τους κοινούς δεσμούς που επικρατούν στην κοινότητα των προφύγων»

Δ1

ΟΜΟΙΟΤΗΤΕΣ

- Και στα δύο κείμενα γίνεται το θέμα της προφυγιάς. Περιγράφονται οι ζωές ανθρώπων που εγκατέλειψαν τις πατρίδες τους και τα συναισθήματά τους στη νέα πατρίδα. Στον Ιωάννου διαβάζουμε "Γυρνώ μες' στους προφυγιούς συνοικισμούς μη δυνατή ευχαρίστηση". Στο απόσπασμα του Θ. Δεύτεου αναφέρεται "Γιατί, για τον κάθε πρόσφυγα... νεκρούς, δουλείες".
- Χώρος και στα δύο διηγήματα είναι η Θεσσαλονίκη. Ο Ιωάννου θύει πρόσφυγών της Ανατολικής Θράκης, γεννήθηκε στη Θεσσαλονίκη και αυτή αποτελεί το χώρο στον οποίο εξελίσσονται τα περιγραφόμενα του. Στους πρόσφυγούς συνοικισμούς παρατηρεί και καταγραφή την καθημερινή ζωή των προσφύγων που ζούσαν στη Θεσσαλονίκη "Οι περιβόητοι γεννήθηκαν εδώ β' αυτή την πόλη, όπως κι εγώ". Στο απόσπασμα του Θ. Δεύτεου παρακολουθούμε την εγκατάσταση προσφύγων στη Θεσσαλονίκη "Ο λευκός Πύργος, αδελφία! Είμαστε στη Θεσσαλονίκη!".

ΔΙΑΦΟΡΕΣ

- Στο πεζογράφημα του Ιωάννου περιγράφεται η ζωή των ήδη εγκατεστημένων προφύγων στη Θεσσαλονίκη, ενώ ο Θ. Δεύτερος αναφέρεται σε πρόσφυγες που μόλις καταφθάνουν στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης. Στον Ιωάννου αναφέρεται "έχειτικό χωριό" κι όμως τα τελευταία χρόνια έχουν κάνει το παν... ανέμους". Στον Θ. Δεύτερο διαβάζουμε "Ήταν έτοιμη να μας υποδεχθεί, όπως είχα... θυγατριώτες μας".
- Στον Γ. Ιωάννου παρουσιάζεται η αγότητα και τιμιότητα των προφυγίων συνοικισμών, αλλά κι εκείνη η πληθυσμιακή της πόλης, όπου επιβραχίη η πύση διαφθορά. "Μέσα στους γένους... διευκολύνονται οι αταξίες. Αντίθετα, στο Θ. Δεύτερο γίνεται αναφορά μόνο στα υετικά χαρακτηριςτις των κατοίκων της πόλης που έχει τίζονται με την ανθρωπιά, τη φιλιότητα, την δεκτικότητα, την αυθεντικότητα. "Είχε παράδωση η πόλη σε τέτοιες καταστάσεις... καταδεκτικοί

Ο ομιλητής στο περσικό έγγραφο του
 Ιωάννου καταγράφει την μαθητικότητα
 των πρόσφυγων. Παρατηρεί και σχολιάζει
 τη ζωή τους, τα συναισθήματά τους,
 τη συμπεριφορά τους στους πρόσφυγους
 συνδικισμούς όπου περιπλανοίται. Ο ίδιος,
 αν και γιος πρόσφυγων της Ανατολικής
 Θράκης, γεννήθηκε και μεγάλωσε στη
 Δεσβαλονική αλή: στην κατοική στους
 συνδικισμούς, καθώς οι Θρακιώτες
 αφομοιώθηκαν στήματα από τους
 Ντόπιους. "Κι' όμως διατηρούν πιο
 καθαρά το χαρακτήρα της ράτσας
 τους... από μας τους διεθλαρμένους"
 Όμως, στο κείμενο του Ι. Διούτου
 ο ομιλητής είναι ένας από τους
 πρόσφυγες που καταφύγει στη
 Δεσβαλονική με το πλοίο μαζί
 με άλλους πρόσφυγες: "Μπροστά μας
 απλώνεται... κουκκίδες"